

מטעמי תורת זילים

פרשת אמור – חשיבות מצות ספירת העומר

ישראל הצטוו לספור שבעה שבועות החל ממחרת יום הראשון של פסח עד לחג השבועות שנאמר "דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תִבְאוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם וְקִצְרֹתֶם אֶת קִצְרֵיהָ וְהִבְאַתֶּם אֶת עֹמֶר רֵאשִׁית קִצְרֵיכֶם אֶל הַכֹּהֵן: וְהִנִּיף אֶת הָעֹמֶר לִפְנֵי ה' לְרִצְוֹנְכֶם מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת יְנִיפּוּהָ הַכֹּהֵן: וְעֲשִׂיתֶם בַּיּוֹם הַנִּיפְכֶם אֶת הָעֹמֶר כֶּבֶשׂ תְּמִים בֶּן שָׁנָתוֹ לְעֵלֶה לֵה': וּמִנְחָתוֹ שְׁנֵי עֶשְׂרִים סֹלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן אִשָּׁה לֵה' רִיחַ נִיחָח וְנִסְכָּה יַיִן רְבִיעִית הֵהָיוּ: וְלָחֶם וְקֹלֵי וְכַרְמֶל לֹא תֹאכְלוּ עַד עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה עַד הִבְיָאֲכֶם אֶת קֶרְבֶּן אֱלֹקֵיכֶם חֲקֹת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם כְּכֹל מִשְׁבְּתֵיכֶם: וְסִפְרֹתֶם לָכֶם מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת מִיּוֹם הִבְיָאֲכֶם אֶת עֹמֶר הַתְּנוּפָה שֶׁבַע שָׁבָתוֹת תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה: עַד מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת הַשְּׂבִיעִית תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם וְהִקְרַבְתֶּם מִנְחָה חֻדְשָׁה לֵה'" (ויקרא כג, י – טז).

ויש להבין, מדוע עם ישראל הצטוו לספור את העומר ממחרת היום הראשון של פסח עד לחג השבועות במשך שבעה שבועות?

הקב"ה גאל את ישראל ממצרים רגע לפני שנכנסו לחמישים שערי טומאה

ישנם חמישים שערי קדושה וכנגדם חמישים שערי טומאה (חסד לאברהם) מעין שני נהר נו ד"ה דע שמסורת הקבלה, 'סדר היום' לרב משה בן מכיר ענין ספירת העומר דף עו ד"ה ויברך קודם שיספור) ונרמזו בפסוק "וַיִּזְרַע יִצְחָק בְּאֶרֶץ הַחֵוָה וַיִּמְצָא בְּשָׂנְהָ הַחֵוָה מֵאָה שְׁעָרִים" (בראשית כו, יב) כלומר חמישים שבקדושה מול חמישים שבטומאה (מגלה עמוקות) פרשת בהר ד"ה מה ענין שמיטה). **וכאשר ישראל היו במצרים הם נטמאו והיטנפו בכל מיני טומאות** (זוהר חדש) פרשת יתרו דף לט ע"ב ד"ה אמר ליה תא חזי, **ואז התגברו על שורש נשמותיהן כוחות הטומאה ו'הקליפה' הקשה של עַרְוֹת מִצְרַיִם** (סידורו של שבת) למחבר 'באר מים חיים' שורש השביעי שבת בבית תעלה דף פז ד"ה אמנם הנה ידוע) **עד אשר הם נכנסו לארבעים ותשע שערי טומאה** (קב הישר) תחילת פרק צב ד"ה מאהבת הקדוש ברוך הוא, 'סידורו של שבת' שורש השביעי שבת בבית תעלה דף פז ד"ה אמנם הנה ידוע) **והיו תחת הכוחות הללו** (זוהר חדש) פרשת יתרו דף לט ע"ב ד"ה אמר ליה תא חזי, זוהר פרשת אמור דף צז ע"א ד"ה רבי אבא ורבי חייא).

ישראל נכנסו לשער הארבעים ותשע שהוא השער הכמעט אחרון, בערב פסח שקודם יציאתם ממצרים. ואם חס וחלילה הם היו מתעבבים יותר (חסד לאברהם) מעין שני נהר נו ד"ה דע שיש מסורת קבלה) **ומתמהמהים אפילו רק עוד רגע אחד** (מגלה עמוקות) פרשת בהר ד"ה מה ענין שמיטה, 'מגלה עמוקות' פרשת וארא ד"ה והוא נגד י"א קליפות, 'תפארת שלמה' לספירת העומר ד"ה בירושלמי ר' יונה כי הוה שתי ארבע) **הוא 'כור הברזל' הרמוז באות נ' של הַנְּחַשׁ הַקְּדֻמוֹנִי** (מגלה עמוקות) פרשת בהר ד"ה מה ענין שמיטה), **והיו שוקעים באותם חמישים שערי טומאה** (זכר דוד' לר' דוד זכות ממדינתא מאמר שלישי פרק כח דף קט ע"א ד"ה וכוונת ספירת העומר) **ואז לא היו יכולים לצאת משם לעולם** (בני יששכר) מאמרי חודש ניסן מאמר ח מצות תאכל ד"ה אבל אם עיני שכל) **כי היו סגורים שם לגמרי** (בית מועד' דרושים לר' מנחם רבא דרוש עשרים וארבע ליום שני של פסח דף קלא ע"ב ד"ה במדרש ויקרא רבא) **ללא שום תקנה עולמית** (חסד לאברהם) מעין שני נהר נו ד"ה דע שיש מסורת קבלה).

פרעה וכל עמו היו משתדלים להחטיא את ישראל ולהכניס אותם בתוך 'שער החמישים' שהיא יד הקליפה הקשה של הטומאה, כדי שתסתלק השכינה מביניהם והם יישארו תחת ידם לעולם, וכך יימשך השעבוד לפרעה במצרים (מגלה צפונות) למחבר 'שבט מוסר' חלק א פרשת וישב ד"ה וזהו גם כן). **לכן אמרו רבותינו "אילו לא הוציא הקב"ה את אבותינו ממצרים עדיין אנחנו ובנינו ובני בנינו משועבדים היינו לפרעה במצרים"** (מתוך הגדה של פסח) (סדר היום) ענין ספירת העומר דף עו ד"ה ויברך קודם שיספור, 'חסד לאברהם' מעין שני נהר נו ד"ה דע שיש מסורת קבלה, 'מגלה צפונות' חלק א פרשת וישב ד"ה וזהו גם כן, 'קב הישר' תחילת פרק צב ד"ה מאהבת הקדוש ברוך הוא). **ומחמת כן גם אמרו "בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים"** (מתוך הגדה של פסח). **וזה גם הטעם שצריך להזכיר את יציאת מצרים בתפילה בכל יום כאילו זה היום שיצאו ממצרים. וכן זה גם סיבת חובת סיפור יציאת מצרים בליל פסח** (שלי"ה הקדוש' מסכת פסחים חלק מצה עשירה ד"ה הנה סוד אדם הקרבן).

אם היו ישראל נשארים אפילו רק עוד יום אחד מעבר לט"ו בניסן, אז היינו עדיין משועבדים לפרעה במצרים (קב הישר) תחילת פרק צב ד"ה מאהבת הקדוש ברוך הוא) **עדי עד בתוך 'הקליפה'** (שלי"ה הקדוש' מסכת פסחים חלק מצה עשירה ד"ה הנה סוד אדם הקרבן) **אנו ובנינו** (קב הישר) תחילת פרק צב ד"ה מאהבת הקדוש ברוך הוא). **לכן נאמר על ישראל "ולא יָכֻלוּ לְהִתְמַהֵמֵה" (שמות יב, לט) כי אם היו מתמהמהים הם היו שוקעים חלילה בטומאה** (ליקוטים חדשים) בסוף ספר 'פלא רמוץ' לר' בצלאל הדרשן מתוך ספר האשל פרשת וירא ד"ה ובלוי קטרוג האיל) **ואז אפילו אם היה בא משה רבינו הוא לא היה מסוגל להוציא אותם מ'שער החמישים' של הטומאה** (ישמחת הרגל) על הגדה של פסח לחתי"א דף יד ע"ב טור ב ד"ה ויפילו כולנו חכמים) והסביר כי משה רבינו השיג רק ארבעים ותשע שערי קדושה עי"ש). **על כן הוצרך הקב"ה לבוא בכבודו ובעצמו לגאול את ישראל ממצרים באותו רגע ממש, אחרת חלילה שוב לא היתה תקומה למפלתן של ישראל** (מגלה צפונות) למחבר 'שבט מוסר חלק א פרשת וישב ד"ה וזהו גם כן, 'סידורו של שבת' שורש השביעי 'שבת בבית נעלה' תפילת העמידה דף פח ע"ב ד"ה וזה ענין מה שאמר).

ה' השפיע אור גדול על ישראל והם יצאו משערי טומאה לשערי קדושה

בכל קבלת קדושה צריך קודם לרחוץ ולטהר את הלב מכל וכל כדי שיוכל האדם לקבל את הקדושה. זה הטעם שחייב אדם לטהר את עצמו לפני הרגל, על מנת שיוכל לקבל לתוכו את קדושת אור ה' המאיר בכל רגל ורגל לפי ערכו (סידורו של שבת) למחבר 'באר מים חיים' שורש השביעי שבת בבית תעלה תפילת העמידה דף עז ע"ב ד"ה וזהו רמז בעל המסדר). **אמנם בליל פסח של יציאת מצרים היה צריך לשבר את כוח הקליפה, לכן לא היה יכול להיות כן אלא היה צריך שברגע אחד ובפעם אחת** (יפרי עץ חיים) שער המצוות פרק א ד"ה אמנם הענין כי בשאר הזמנים) **כל אורות** (עפ"י זרע שמשון) לר' שמשון נחמני פרשת בא דף סה ע"א ד"ה ועי"ל שכי גורשו ממצרים) **הקדושה יאירו פתאום אל תוך הרע, כך שכל הרע ידחה ויתבטל מכוח מראות האור הגדול, ורק אחר כך**

הצטוו ישראל לרחוץ ולטהר ולהכין את עצמם לקבלת התורה. וְרָמַז לזה בעל ההגדה בסימני ליל הסדר כשכתב "קדש ורחץ כרפס יחץ מגיד וכו'" והקדים את 'הקדושה' אל רחיצת 'הטהרה' (יסידורו של שבת' שורש השביעי שבת בבית תעלה תפילת העמידה דף פז ע"ב ד"ה וזהו רמז בעל המסדר).

כיון שכל כך הגדיל החושך והקליפה הקשה במצרים, לכן לא היה כוח ביד שום מלאך או שרף להתגבר על הקליפה היא והוצרך ה' בכבודו ובעצמו להאיר באורו הרב והנורא פתאום על שורש נשמת ישראל כדי להוציא אותם מתחת יד הטומאה החזקה (יסידורו של שבת' שורש השביעי בחלק 'שבת בבית תעלה' תפילת העמידה דף פז ע"ב ד"ה וזהו רמז בעל המסדר). ולולא שהופיע 'המאור העליון' שהוציאם למרחב והתיר את הקשרים שנקשרו בהם ישראל במצרים – לא היה אפשר שיגאלו מתחת השעבוד הקשה ההוא (ישליה הקדושי' מסכת פסחים ד"ה והנה כשגלו ישראל למצרים). לזה רמז בעל ההגדה ואמר "ועברתי בארץ מצרים אני ולא מלאך, והכיתי כל בכור אני ולא שרף, ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים אני ולא שליח, אני ה' אני הוא ולא אחר" (מתוך הגדה של פסח) כלומר שרק הקב"ה בכבודו ובעצמו בא "בְּיַד חֲזָקָה" (שמות יג, ט) לשבר את כוח הקליפה הקשה ולהאיר בה אור גדול (יסידורו של שבת' שורש השביעי בחלק 'שבת בבית תעלה' תפילת העמידה דף פז ע"ב ד"ה וזהו ענין מה שאמר) עד שכהו עיניהם של המצריים, ויכלו ישראל לצאת ממצרים (יסידורו של שבת' שורש השביעי בחלק 'שבת בבית תעלה' תפילת העמידה דף פז ע"ב ד"ה אבל אם לא ינקח).

אף שישראל לא היו ראויים לכך (יאוצר החיים' לאדמו"ר מקומרנא פרשת אמור מצוה שז) על פי מעשיהם (ובני יששכר' מאמרי חודש ניסן מאמר ח מצות יאכל ד"ה אבל אם עיני שכל לך) ועל פי זכותם (נצוצי אורות' להחיד"א על זוהר פרשת אמור דף צז ע"ב אות ב מהרמ"ז), ה' יתברך האיר פתאום ברגע אחד אור גדול כדי שהם לא ייכנסו לשער החמישים של הטומאה (יסידורו של שבת' שורש השביעי שבת בבית תעלה תפילת העמידה דף פז ד"ה אמנם הנה ידוע) כפי שנאמר "וְלִלְלָה פְּיוֹם יְאִיר פְּחֲשִׁיכָה פְּאֹרְהָ" (תהלים קלט, יב) כי אותו הלילה היה "אֹרְהָ" לישראל לפעול עמהם חסד וגאולה (זרע שמשו' פרשת בא דף סה ע"א טור ב ד"ה ועי"ל שכי גורשו). וכל זה נעשה בחסד ה' (נצוצי אורות' להחיד"א על זוהר פרשת אמור דף צז ע"ב אות ב מהרמ"ז) ובדרך נס, וכך יצאו ישראל (יאוצר החיים' לאדמו"ר מקומרנא פרשת אמור מצוה שז) מארבעים ותשע שערי טומאה ועלו ונכנסו בארבעים ותשע שערי קדושה (זוהר חדש' פרשת יתרו דף לט ע"א ד"ה אמר ליה תא חזי, 'עבודת ישראל' לרי' מקוויניץ בחלק לפסח ד"ה עוד במדרש חזית) עד שהגיעו לשער החמישים' שבו כבר אין פחד שאדם יחזור וירשיע (יאוצר החיים' לאדמו"ר מקומרנא פרשת אמור מצוה שז בשם 'חסד לאברהם').

לכן שבח יציאת מצרים נזכר חמישים פעם בתורה כמו בפסוק "וַיְהִי בַעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה הוֹצִיאָה ה' אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל צְבָאֲתָם" (שמות יב, טא) וכן בפסוק "וַיִּזְכְּרֵי לָהֶם בְּרִית רְאשֵׁי אֲשֶׁר הוֹצִיאָתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לְהִיּוֹת לָהֶם לְאֱלֹקִים אֲנִי ה'" (ויקרא כו, מה) כדי להראות לכל בני העולם את החסד שעשה הקב"ה עם ישראל כאשר הוציא אותם (זוהר חדש' פרשת יתרו דף לט ע"א ד"ה ובגין כך תשכח. ראה ימגלה עמוקות' סוף פרשת וארא ד"ה והוא נגד י"א קליפות) מהר (עפ"י 'תפארת שלמה' לספירת העומר ד"ה בירושלמי ר' יונה כי הוה שתי ארבע) מתוך חמישים השערים של (חסד לאברהם' מעין שני נהר נו ד"ה ודע שיש מסורת קבלה, 'ימגלה עמוקות' סוף פרשת וארא ד"ה והוא נגד י"א קליפות) כוחות הטומאה (זוהר חדש' פרשת יתרו דף לט ע"א ד"ה ובגין כך תשכח), אל חמישים השערים של הקדושה (זוהר חדש' פרשת יתרו דף לט ע"א ד"ה ובגין כך תשכח, 'חתם סופר' על הגדה של פסח דף סז על התיבות 'עבדים היינו לפרעה במצרים' ד"ה עבדים היינו) וכפי שנרמז בפסוק "וחמישים עלו בני ישראל מארץ מצרים" (שמות יג, יח) ('תפארת שלמה' לספירת העומר ד"ה בירושלמי ר' יונה כי הוה שתי ארבע).

חירותם של ישראל היה ברגע אחד מכל מ"ט שערי טומאה (יערבי נחל' פרשת שמיני דרוש א ד"ה ולא תיקשי מדוע לא) על ידי הארה גדולה בדרך של דילוג ובפסיחה ושלא בהדרגה, כי ישראל היו משוקעים בשערי הטומאה ולא יכלו להתמהמה שמא חלילה יפלו לשער החמישים ולא יהיה להם עוד תקוה ('תפארת שלמה' לספירת העומר ד"ה בירושלמי ר' יונה כי הוה שתי). לכן החג ('תפארת שלמה' לפסח שני ד"ה ויהי אנשים אשר היו טמאים) והקרבת (ובני יששכר' מאמר חודש ניסן מאמר ד דרוש יג ד"ה והנה כבר כתבנו, 'תפארת שלמה' לפסח שני ד"ה ויהי אנשים אשר היו טמאים) שהוא לשון 'קפיצה', מחמת ההארה הגדולה שהיתה במצרים שלא כדרך ההדרגות ('תפארת שלמה' לפסח שני ד"ה ויהי אנשים אשר היו טמאים). ועל כך גם נאמר "כִּי בַחֲפָזוֹן יֵצְאֶתָּה מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" (דברים טז, ג) ('עבודת ישראל' בחלק לפסח ד"ה עוד במדרש חזית). וכפי שאמרנו רבותינו "לא הספיק בציקים של ישראל להחמיץ עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה וגאלם" (מתוך הגדה של פסח) ('חתם סופר' על הגדה של פסח דף סז על התיבות 'עבדים היינו לפרעה במצרים' ד"ה עבדים היינו).

ה' יתברך הוציא את ישראל קודם שהשלימו ארבע מאות שנה שנגזרו עליהם במצרים (ראה בראשית טו, יג) על מנת שלא יכנסו לחמישים שערי טומאה (יעיני העדה' למחבר שבת מוסר פרשת בא ד"ה בחפזון ג' וסי' ואכלתם אותו בחפזון) ושם יאבדו חס וחלילה (יעיני העדה' על מגילת אסתר ד"ה מספר מעיל שמואל). והיה זה בחצי הלילה במהירות רבה ובפתע פתאום (יסידורו של שבת' שורש השביעי שבת בבית תעלה תפילת העמידה דף פז ד"ה אמנם הנה ידוע), לכס הם הצטוו לאכול את קרבן הפסח "בְּחֲפָזוֹן" שנאמר "וְכָכָה תֹאכְלוּ אֹתוֹ מִתְנִיכֶם חֲגָרִים וְעַלְיֵיכֶם בְּרִגְלֵיכֶם וּמִקְלַכֶּם בִּידְיֵיכֶם וְאֶכְלֹתֶם אֹתוֹ בְּחֲפָזוֹן פֶּסַח הוּא לַה'" (שמות יב, יא) (יעיני העדה' למחבר שבת מוסר פרשת בא ד"ה בחפזון ג' וסי' ואכלתם אותו בחפזון) ולא יכלו ישראל להתעכב אפילו רגע שיחמיץ בצקם ורק הספיקו לאפות מצות (יעיני העדה' על שיר השירים ד"ה מגיד רבן גמליאל היה אומר). לכן הצטוו ישראל לדורותם לאכול "מצות" שבעה ימים זכר לנס הגדול של החפזון שעשה ה' וכפי שנאמר "שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכְלוּ עִלְיוֹ מִצּוֹת לָחֶם עִלְיוֹ כִּי בַחֲפָזוֹן יֵצְאֶתָּה מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְמַעַן תִּזְכְּרֶה אֶת יוֹם יֵצְאֶתָּה מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ" (דברים טז, ג) (ובני יששכר' מאמרי חודש ניסן מאמר ח' מצות תאכל ד"ה ובוה יש לפרש גם כן הטעם).

יום ראשון של פסח נקרא בשם "שִׁבְת" כפי שנאמר "וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמִּמְחַרַת הַשִּׁבְת מִיּוֹם הַבִּיּאָתְכֶם אֶת עֹמֶר הַתְּנוּפָה שִׁבְעַת שָׁבֻתוֹת תְּמִימוֹת תִּתְּנֶינָה" (ויקרא כג, ט) כדי ללמד שכשם שהארת שבת קודש נעשתה שלא על ידי מעשי התחתונים (אגרא דפרקא' לרי' צבי אלימלך מדינוב בעל בני יששכר רמז קצו) כך גם נס הארת הליל הראשון של פסח (אגרא דפרקא' רמז קצו) 'בני יששכר' מאמרי חודש ניסן מאמר ד דרוש יג ד"ה על כן בכל מועדי ה' נעשה בהתעוררות משמים ושלא על ידי מעשי התחתונים (אגרא דפרקא' רמז קצו). זה הסיבה שאם חל יום י"ד בניסן ביום שבת אז שוחטים את קרבן פסח אפילו בשבת (ראה משנה פסחים ו, א) היות ששמו של 'קרבן פסח' שהוא מלשון 'פֶּסַח', מוֹרָה על ענין הדילוג שלא כסדר המדרגות שנעשה בדרך כלל על ידי מעשי ישראל. וזה ממש כדוגמת השבת ש'הארת הקודש' שלה היא מתנה טובה שלא תלויה במעשי האדם (ובני יששכר' מאמרי חודש ניסן מאמר ד דרוש יג ד"ה על כן בכל מועדי ה').

האור הגדול שהיה ביציאת מצרים הסתלק והושג מחדש על ידי ספירת העומר

כיון שהאור הגיע ביום הראשון של יציאת מצרים שלא כדרך הטבע (עפ"י 'שער הכוונות' סוף דרוש ג דרושי הפסח ד"ה גם בזה תבין) כלומר לא כסדר ולא בהדרגה רק כדרך דילוג ופסיחה ('תפארת שלמה' לספירת העומר ד"ה בירושלמי ר' יונה כי הוה שתי ארבע) לצורך השעה (ישליה הקדושי' מסכת פסחים ד"ה בענין ספירת עומר), לכן

הוא לא התקיים (יאגרא דפרקא רמו קצו) והסתלק אחר כך, ואז ישראל חזרו לכפי שהיו (יסידורו של שבת' שורש השביעי' שבת תעלה' תפילת העמידה דף פז ע"ב ד"ה אבל אם לא ינקה). וזה נרמז במה שנאמר "וְחַמְשֵׁים עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִצָּרַף מִצָּרַף" (שמות יג, יח) כלומר שעלו מארץ מצרים שלא כדרך הטבע באמצעות חמישים שערי הקדושה' ולכן הוזכרו בשם המזוהר על חשיבותם "בְּנֵי יִשְׂרָאֵל". אך לאחר שכבר יצאו ממצרים חזרו לסדר הטבע לכן נקראו בשם "העם" שנאמר "וַיְהִי בְשַׁלַּח פְּרָעָה אֶת הָעַם וְלֹא נָחַם אֱלֹקִים דָּרָךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים כִּי קָרוֹב הוּא כִּי אָמַר אֱלֹקִים פֶּן יִנָּחַם הָעַם בְּרִאֲתָם מִלְחָמָה וְשָׁבוּ מִצְרַיִם: וַיִּסַּב אֱלֹקִים אֶת הָעַם דָּרָךְ הַמְדָּבָר יַם סוּף" (שמות יג, יז – יח) (תולדות יעקב יוסף' פרשת בשלח אות ו ד"ה ובהו יבין ויהי בשלח).

בימי 'ספירת העומר' היו 'הדינים' מרובים כי חזרה 'הטומאה' למקומה (זרע שמשון' על מגילת רות דף מה ע"ב טור ב ד"ה והמה באו בית לחם) כאשר ישראל נכנסו שוב במ"ט שערי טומאה (זרע שמשון' פרשת בא דף סה ע"א ד"ה ועי"ל שכי גורשו ממצרים). וזה הטעם שה' יתברך ציוה לספור את העומר החל ממחרת יום הראשון של פסח (ערבי נחל' פרשת שמני דרוש א ד"ה והנה נודע שאף) על מנת להיטהר ולהזכך על ידי כן בחמישים הימים שבין פסח לחג השבועות, ולצאת שוב מאותם שערי טומאה ולבוא בשערי טהרה (מגלה עמוקות' פרשת בהר ד"ה מה ענין שמיטה) וכל ספירה בארבעים ותשע הימים עד ליום קבלת התורה (עפ"י 'מגלה עמוקות' סוף פרשת וארא ד"ה והוא נגד י"א קליפות), מכוונת להוציא משער אחד של טומאה (סדר היוס' ענין ספירת העומר דף עז ד"ה ויברך קודם שיספור) מה שאי אפשר לפעול על ידי שאר מצוות (ערבי נחל' פרשת שמני דרוש א ד"ה והנה נודע שאף), ולהכניס בשער אחד של טהרה (סדר היוס' ענין ספירת העומר דף עז ד"ה ויברך קודם שיספור) מדרגה אחרי מדרגה עד לארבעים ותשע שערי קדושה (קב הישר' פרק צב ד"ה מאהבת הקדוש ברוך הוא), כאשר גמר הטהרה הוא בחג השבועות (שער הכוונות' האר"י ז"ל סוף דרוש ג דרושי הפסח ד"ה גם בזה תבין).

בחג השבועות הגיעו ישראל שוב לחמישים שערי קדושה וזה נרמז למשה בפסוק "בְּהוֹצִיאָךְ אֶת הָעַם מִמִּצְרַיִם תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹקִים עַל הָהָר הַזֶּה" (שמות ג, יב), שהתיבה "תַּעֲבֹדוּן" מתחלקת ל"תַּעֲבֹדוּן" כלומר שבמעמד הר סיני במועד חג השבועות הם יגיעו לנו"ן שערי הקדושה (תולדות יצחק' לר' יצחק מנעשכיו בחלק רמזים לסדר המועדים לחג שבועות דף ג ע"ב ד"ה עוד יש ליתן טעם לשבח). ולכן גומרים את ההלל רק ביום הראשון של פסח ולא בשאר ימי הפסח (ש"ל"ה הקדושי' מסכת פסחים ד"ה בענין ספירת עומר, יסידורו של שבת' שורש השביעי' שבת בבית תעלה' תפילת העמידה דף פז ע"ב ד"ה אבל אם לא ינקה) וכן גומרים את ההלל בחג השבועות, כי באותו יום ראשון של פסח היה לישראל ישועה בתכלית השלימות וְהַגְדְּלוֹת כמו שהיה אחר כך ביום החמישים לספירה שהוא חג השבועות – לכן בשניהם גומרים את ההלל. וזה לעומת שאר הימים שבין שני המועדים הללו שהוצרכו ישראל לזכך את עצמם (יסידורו של שבת' שורש השביעי' שבת בבית תעלה' תפילת העמידה דף פז ע"ב ד"ה אבל אם לא ינקה) על פי דרך הטבע (תולדות יעקב יוסף' פרשת בשלח אות ו ד"ה ובהו יבין ויהי בשלח), עד לקבלת התורה (יסידורו של שבת' שורש השביעי' שבת בבית תעלה' תפילת העמידה דף פז ע"ב ד"ה אבל אם לא ינקה) ביום החמישים, שבו נטהרו לגמרי (עפ"י 'ש"ל"ה הקדושי' מסכת פסחים ד"ה בענין ספירת עומר).

ספירת העומר טיהר את ישראל מטומאתם כמו נדה מטומאתה

כשיצאו ישראל ממצרים הם ספרו כל לילה ולילה עד מתן תורה (טור ברקת' לר' חיים הכהן תלמיד מהרח"ו הלכות פסח סימן תפס אות א בשם המדרש), סך הכל ארבעים ותשע יום שהם שבעה שבועות תמימות. והיה זה בדומה לאשה נדה הסופרת שבעה נקיים להיטהר לבעלה, לפי שגם ישראל היו צריכים להיטהר מטומאת 'הנדה' של קליפות מצרים (מאה שערים' על טעמי המצוות המיוחס לרקנאטי שער שלשה ועשרים ד"ה וטעם מצוה זו, 'שער הכוונות' להאר"י ז"ל סוף דרוש ג דרושי הפסח ד"ה גם בזה תבין, 'צורר המור' פרשת אמור כג, טז ד"ה ולכן כתבו שם, 'צורר המור' פרשת ראה טו, יב ד"ה וכן צריכה לספור, 'קב הישר' פרק צב ד"ה ולכן צוה הקדוש ברוך הוא) ושיקוציהם, וכפי שנאמר "וְאָמַר אֲלֵהֶם אִישׁ שְׁקוּצֵי עֵינָיו וְהִשְׁלִיכוּ וּבְגָלְוֵי מִצְרַיִם אֶל תְּטַמְּאוּ" (יחזקאל כ, ז) ('צורר המור' פרשת אמור כג, טז ד"ה ובמדרש הנעלם אמרו). לכן לא ראוי להסתפר בימי העומר אלא רק לגדל את השיער פרע כל זמן שהטומאה נמצאת עם ישראל, כדמיון האישה היושבת בנדתה שבעה ימים עד שיבוא לה שעת כושר ותטהר ותתרצה לבעלה (סדר היוס' לר' משה בן מכיר ענין ספירת העומר דף עז ד"ה ויברך קודם שיספור).

שבעה שבועות אלו של ספירת העומר עלו לחשבון ימי הטהרה של ישראל כשיצאו ממצרים. לכן כשם שנאמר אצל הנדה "וְסִפְרָה לָהּ שִׁבְעַת יָמִים" (ויקרא טו, כח) כשהכוונה "לה" זה לצורך עצמה על מנת שאחר כך תטהר, כך גם אצל ישראל נאמר "וְסִפְרָתֶם לָכֶם מִמִּחְרַת הַשַּׁבָּת מִיּוֹם הַבֵּיאֲכֶם אֶת עֹמֶר הַתְּנוּפָה שִׁבְעַת שָׁבָּתוֹת תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה" (ויקרא כג, טו) והכוונה ב"וְסִפְרָתֶם לָכֶם" שזה עבור עצמכם, על מנת שתטהרו על ידי כן עד לחג מתן התורה (וזהו פרשת אמור דף צז ע"ב ד"ה בתר דאתפסקו מנה ד"ה וספרתם לכם ד"ה התם). וישראל היו צריכים טהרה כי נטמאו במצרים בטומאת עבודה זרה שהיא כמו 'נדה' (בית מועד' דרושים למועדים לר' מנחם רבא דרוש ארבעה ועשרים ליום שני של פסח דף קלב ע"א ד"ה אי אפשר לאדם, 'צורר המור' פרשת אמור כג, טז ד"ה ובמדרש הנעלם אמרו) שנאמר "וְטַמְּאתֶם אֶת צְפוּי פְּסִילֵי כִסְפֶךָ וְאֶת אֲפֻדַת מִסְכַּת זָהָבְךָ תִּזְרַם כְּמוֹ דָּוָה יָצָא תֹאמַר לוֹ" (ישעיה ל, כב) (ראה רש"י ישעיה ל, כב) (בית מועד' דרושים למועדים לר' מנחם רבא דרוש ארבעה ועשרים ליום שני של פסח דף קלב ע"א ד"ה אי אפשר לאדם).

ועל אף שדי לאישה נדה בספירת שבעה ימים, הרי שכדי להיטהר בספירת העומר היו ישראל צריכים לספור שבע פעמים שבע שהם שבעה שבועות (וזהו פרשת אמור דף צז ע"ב ד"ה בתר דאתפסקו מנה ד"ה וספרתם לכם ד"ה התם) מחמת חוזק טומאתם (יאור החמה' על זוהר פרשת אמור דף צז ע"ב ד"ה יפסק מסאבי מהרמ"ק) על שהיו מוטבעים ומורגלים בטיט היין של מצרים ודעותיהם הנפסדות (צורר המור' פרשת אמור כג, טז ד"ה ובמדרש הנעלם אמרו) וכן מחמת הצורך לצאת מארבעים ותשע שערי הקליפה והטומאה (מגלה עמוקות' פרשת בהר ד"ה מה ענין שמיטה, 'בית מועד' דרושים למועדים לר' מנחם רבא דרוש ארבעה ועשרים ליום שני של פסח דף קלב ע"א ד"ה אי אפשר לאדם) שהם היו שקועים בתוכם במצרים, ולהכניס עצמם בארבעים ותשע שערי הקדושה (יסידורו של שבת' שורש השביעי' שבת בבית תעלה' תפילת העמידה דף פז ע"א – ע"ב ד"ה וידעו מדברי הוזה"ק). לכן גזרה חכמתו יתברך שיספרו גם שבועות וגם ימים – שבעה שבועות הם כנגד שבעה נקיים' של אשה לטהרתה, וארבעים ותשע הימים כדי לצאת בכל יום משער אחד בטומאה ולהיכנס כנגדו לשער אחד בקדושה (זיכר דוד' ר' דוד זכות ממדינתא מאמר שלישי דף קט ע"א פרק כח ד"ה וכוונת ספירת העומר). וכך עשו ישראל ממחרת הפסח עד שנעשו מוכנים לקבלת התורה ביום החמישים (יסידורו של שבת' שורש השביעי' שבת בבית תעלה' תפילת העמידה דף פז ע"ב ד"ה אבל אם לא ינקה).

וכמו שהנדה צריכה לטבול ב'מים חיים' כדי לעלות מטומאתה לטהרתה, כן היו ישראל צריכים לטבול מטומאתם ביום מתן תורה ב'מים חיים" שהיא התורה הנקראת 'מים' ('צורר המור' פרשת אמור כג, טז ד"ה ובמדרש הנעלם אמרו) כפי שנאמר "הוֹי פֶלַע צְמָא לְכוּ לְמַיִם" (ישעיה נה, א) (בבא קמא דף יז ע"א). וכן היא נקראת 'מים חיים' כפי שרבותינו רמזו עליה בפסוק "וַיִּנְתֵּן עֲלֵיו מַיִם חַיִּים אֶל כָּלֵי" (במדבר יט, יז) שזה כנגד שלושה עולים לתורה 'בהינים ליום וישראל' שראשי תיבותיהם יוצא התיבה "קל"י" (זדעת זקנים' במדבר יז, יז). ולא היתה יכולה לעלות לישראל טהרה על ידי טבילה במי נהרות ומי בורות כדי ללבו ולצרף את הלכלוך והטומאה, אלא רק בתורה הנקראת 'אש' ('צורר המור' פרשת אמור כג, טז ד"ה ולכן כתבו שם)

שהיא ועורותיה והכתב שבה הכל זה 'אש' (מדרש תנחומא פרשת יתרו אות טו), והיא מסוגלת להסיר כל סיג וכל מחלה ואת כל מדוי מצרים הרעים. וכן הוא שעיקר הטבילה היא ב'אש' שנאמר "וכל אֶשֶׁר לֹא יָבֵא פֶּאֶשׁ תַּעֲבִירוּ בָּמִים" (במדבר לא, כג), ובי'אש' כביכול טבלה השכינה כדי להיטהר לאחר שקברה את משה רבינו (ראה גמי סנהדרין דף קע"א מעשה עם ר' אבהו) (צ'רור המור' פרשת אמור כג, טז ד"ה ולכן כתבו שם, 'צ'רור המור' פרשת ראה טז, יב ד"ה וכמו שהנדה צריכה).

צריך לספור את העומר יום ביומו כדי להשיג קדושה וטהרה

אמנם אחרי שישראל קיבלו את התורה וכבר נטהרו מטומאת מצרים עדיין הן הוצרכו לעשות ספירה לדורות כי הם 'התקלקלו' בחטא העגל שהוסיף בהם טומאה. וצריכים עתה לספור את העומר מידי שנה בשנה בעת צאת ישראל ממצרים, כדי להיטהר מטינוף זה (בית מועד' דרושים למועדים לרי' מנחם רבא דרוש ארבעה ועשרים ליום שני של פסח דף קלב ע"א ד"ה אי אפשר לאדם) ולנקות לזכך ולטהר את גופם בהארה נפלאה ולצאת שוב מכל שורש הרע ו'הקליפה' שהם בחינת ארבעים ותשע שערי טומאה, ועל ידי זה גם שורש חלק נשמתם יבורר וייצא מבחינת 'הקליפות' השולטות עליו. ואז בהגיע יום החמישים לספירה שבו יש התגלות אור גדול רב ויקר, הרי שהוא יאיר על שורש חלק נשמתם למעלה ומשם יאיר על נשמתם למטה בתוך גופם, כי גם גופם נקי ומזוכך לקבלת קדושת ה'. והכל נמשך מהבחינה הראשונה בצאת ישראל ממצרים כשהיו נפשתיים משוקעות בין הקליפות של ארבעים ותשע שערי טומאה ויצאו מהם (יסידורו של שבת' שורש השביעי' שבת בבית תעלה' תפילת העמידה דף פז ע"ב ד"ה אבל אם לא ינקה).

חג מתן תורה נקרא בתורה הקדושה בשם "חג שבעות" כפי שנאמר "שבעה שבעת תספור לך מהחל חרמש בקומה תחל לספור שבעה שבעות: ועשית חג שבעות לה' אלקיך מסת נדבת ידך אֶשֶׁר יתן פֶּאֶשֶׁר יְבָרְכֶךָ ה' אֱלֹהֶיךָ" (דברים טו, ט – טז) וכן שנאמר "שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה' אלקיך במקום אשר יבחר בְּחַג המצות ובחג השבעות ובחג הסוכות ולא יראה את פני ה' ריקם" (דברים טו, טז). והטעם שהוא נקרא על שם 'השבעות' שקדמו לו ולא נקרא בשם 'חג מתן תורה' אף שהוא האמת וכמו שנקבע לומר בתפילת המועד "את יום טוב מקרא קודש הזה זמן מתן תורתנו באהבה מקרא קודש" (מתוך תפילת שחרית של חג השבועות) זה משום שעצם ספירת השבעות גרם ליום החמישים להיות חג מתן התורה, כי על ידי הספירה נטהרים מטומאת 'הנדה' (ע"פ הדעת טובי' למהרח"ו זצ"ל פרשת ראה ד"ה או רצה שבעה שבעות). לכן כל אדם צריך לספור שבעה שבועות תמימות (יסידורו של שבת' שורש השביעי' שבת בבית תעלה' תפילת העמידה דף פז ע"ב ד"ה אבל אם לא ינקה). ולהיזהר לא לאבד אפילו יום אחד בספירה (סדר היום' ענין ספירת העומר דף עז ד"ה ויברך קודם שיספור).

כשם שהיה אז בליל יציאת מצרים הוא בכל ליל ראשון של פסח מידי שנה ושנה, חוזרת ההארה שהיתה אז בדרך נס שלא על ידי המעשים של ישראל (אגרא דפרקא' לרי' צבי אלימלך מדינוב בעל בני יששכר רמז קצו) ונכנסת על ידי קיום מצוות המצה והכוסות בליל הסדר, ואחר כך מסתלקת. וצריכים ישראל לספור ספירה כדי להכניסה אחד לאחד עד לחג השבועות (יעובדת ישראל' לרי' מקוויניץ בחלק ל'יום שני דפסח' ד"ה הנח הפוסקים מהוזהר והא"י ז"ל) וכך להשיג שוב את אותה ההארה הראשונה (ע"פ 'מאור ושמש' רמזים לו' של פסח ד"ה לכן היה במצרים, ע"פ 'אוצר החיים' לאדמו"ר מקורמא פרשת אמור מצוה טז). זה הטעם שלא מברכים ברכת "שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה" על ספירת העומר כפי שמברכים על כמה מצוות זמניות, כי לא שייך כאן 'ברכת הזמן' היות שאין עתה 'בהירות' רוחנית חדשה על ידי המצה של הספירה הנעשית ממחרת הפסח, כי כבר הכל נעשה בליל הראשון של חג הפסח (יעובדת ישראל' לרי' מקוויניץ בחלק ל'יום שני דפסח). ונכון לכוון בכל יום בעת הספירה לצאת משער אחד של טומאה ולהיכנס בשער אחד של קדושה (זכר דוד' לרי' דוד זכות ממודינא מאמר שלישי פרק כח ד"ה וכי"כ הרב סדר היום).

כל אדם שלא סופר שבעה שבועות תמימות בספירת העומר כדי לזכות לטהרה, הרי שהוא לא נקרא טהור ולא כדאי שיהיה לו חלק בתורה הקדושה (וזהר פרשת אמור דף צח ע"א ד"ה תא חזי כל בר נש דו"ה ומאן דמטי טהור, 'תולעת יעקב' בחלק יסוד ספירת העומר ד"ה ישראל במצרים היו, 'מדבר קדמות' להחיד"א מערכת ע אות יט ערך עמר) ואפילו אם הוא מל וחג קודם לכן את הפסח. ולא עוד אלא גם חלק הטהרה שכבר קיבל בליל פסח או בקצת הימים שספר נאבדים ממנו כי לא השלים את הספירה אשר כל אחת בה כלולה מכולם (אור החמה' על זוהר פרשת אמור דף צז ע"ב ד"ה 'פסק מסאבו' מהרמ"ק). אך מי שכן מגיע ליום חג השבועות בטהרה ובחשבון ספירת הימים שלא אבד ממנו, ולומר תורה בליל חג השבועות כדי לשמור את הטהרה העליונה שמגיעה עליו בלילה הזה – הרי שהוא נטהר על ידה (וזהר פרשת אמור דף צח ע"א ד"ה תא חזי כל בר נש דו"ה ומאן דמטי טהור). וראוי להיזהר ביותר גם בעצם הספירה כי היא מועילה מאוד לתיקון נפש האדם (טור ברקת' לרי' חיים הכהן תלמיד מהרח"ו הלכות פסח סימן תפט אות א) ומוסיפה הארה בנפשו (טור ברקת' לרי' חיים הכהן תלמיד מהרח"ו הלכות פסח סימן תפט סוף אות ט).

האור שהאיר בתחילה בליל פסח אינו חוזר אלא על ידי הספירה עצמה (הרמ"ד וואלי ויקרא כג על הפסוק 'יספרתם לכם'), לכן התיבה 'ספירה' היא מלשון 'ספיר', והכוונה 'הארה' ו'זיכרון' (יסידורו של שבת' שורש השביעי' שבת בבית תעלה' תפילת העמידה דף פז ע"א – ע"ב ד"ה וידעו מדברי זוה"ק). ומי שלא מקפיד בספירה יגרו מהאור בלי ספק (הרמ"ד וואלי ויקרא כג על הפסוק 'יספרתם לכם'). ועל פי זה מובן מה שרבים נהגו לומר בכל יום בסיום ספירת העומר את הנוסח "רבונו של עולם, אתה צויתנו על ידי משה עבדך לספור ספירת העומר כדי לטהרנו מקלפותינו ומטומאותינו, כמו שכתבת בתורתך וספרתם לקם ממחורת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה שבע שבתות תמימות תהיינה עד ממחורת השבת השביעית תספורו חמשים יום כדי שיהיו נפשות עמך ישראל מזהמתם. ובכך יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שביכות ספירת העומר שספרתי היום תקן מה שפגמתי בספירה (אומר כאן את הספירה השייכת לאותו הלילה כגון 'חסד שבנח') ואטרה ואתקדש בקדשה של מעלה ועל ידי זה ישפע שפע רב בכל העולמות ולתקן את נפשותינו ורוחותינו ונשמותינו מפל סיג ופגם ולטהרנו ולקדשנו בקדשת העליונה, אמן סלה" (מתוך סדר נוסח ספרד ואשכנז).

העלון גם לעילוי נשמת: אלוהו בו ג'נ'ט ז"ל ת.צ.ב.ה.	העלון גם לעילוי נשמת: מאיר בן משה ז"ל, יהנה בן שמואל ז"ל, ביטת מרת בת מאיר ז"ל, חיים בן לייב ז"ל, מרים בת שמואל ז"ל ת.צ.ב.ה.	העלון גם לעילוי נשמת: ששון בן חנה ז"ל ת.צ.ב.ה.	העלון גם לעילוי נשמת: אליהו בן גוהר ז"ל ת.צ.ב.ה.	העלון גם לעילוי נשמת: העלון גם לעילוי נשמת הרבנות הגדולת אשת חבר: עליהו יפה ז"ל ת.צ.ב.ה.	העלון גם לעילוי נשמת: העלון גם לעילוי נשמת הרבנות הגדולת אשת חבר: עליהו יפה ז"ל ת.צ.ב.ה.	העלון גם לעילוי נשמת: העלון גם לעילוי נשמת הרבנות הגדולת אשת חבר: עליהו יפה ז"ל ת.צ.ב.ה.	העלון גם לעילוי נשמת: העלון גם לעילוי נשמת הרבנות הגדולת אשת חבר: עליהו יפה ז"ל ת.צ.ב.ה.	העלון גם לעילוי נשמת: העלון גם לעילוי נשמת הרבנות הגדולת אשת חבר: עליהו יפה ז"ל ת.צ.ב.ה.	העלון גם לעילוי נשמת: העלון גם לעילוי נשמת הרבנות הגדולת אשת חבר: עליהו יפה ז"ל ת.צ.ב.ה.
--	---	--	---	---	---	---	---	---	---